

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZESTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOLECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: Miesięcznie z przesyłką pocztową i odrocznieniem do domu 450 mk. Dla odbierających pisemnie na miejscu 400 marek. Cena pojedynczego numeru 20 marek.

Ceny ogłoszeń: Za wiersz nonparelony jednokolumnowy na I kolumnie 80 mk. na II i III kolumnie 70 marek, na IV kolumnie 60 marek. Drobną ogłoszenia po 20 mk. za wiersz. Najtańsze ogłoszenie 100 mk.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—2 po poł. Reklamę nadawalną redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji: CZESTOCHOWA, ul. Panny Marii, Nr 50. Telefon Nr 50. Skrytka pocztowa Nr 50.

Na sąsiedzie uchwał Zjazdu Związku Prasy Prowincjonalnej wszystkie komunikaty zapowiedzi, wzajemki instytucji prywatnych i społecznych podlegają opłacie.

Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez sprzedanego zawiadomienia.

CEMENT

najlepszej marki „Wiek”
sprzedaje najtaniej
D. BERKOWICZ
Częstochowa ul. Kościuszki 45 Telefon 405

Zemsta Niemiec za Górny Śląsk.

Ogłoszenie niewypłacalności w zakresie swoich zobowiązań międzynarodowych przez rząd niemiecki jest faktem, oddawać już prawdziwym. Jest to dalszy ciąg gry jaką Niemcy podjęli natchemiasz po podpisaniu Traktatu Wersalskiego. Co kilka miesięcy pełnomocnicy rządu niemieckiego wywlekiwali przesłanie europejskie groźbami, że nie będą w stanie wyehnić przysięganych na siebie zobowiązań. Oświadczali to w styczniu podczas konferencji paryskiej, swolonej natchemiasz po objęciu rządów przez p. Brianda. Po przeprowadzeniu polako-francuskiego porozumienia ponowili swoją opozycję przeciwko ustaleniu umowy ich zobowiązań na lutowej konferencji londyńskiej. Zyskiwali wtedy ugi i dostępowo, które ich bynajmniej nie zadowolniały. Rząd francuski usiłował zmuszać do zapowiedzi, że egzekwować będzie swoje pretensje na własną rękę i nie oblikiwał manifestacyjnie jeden z rozkazów swojej armii dla sąsiedka tytułem zakazu Zgłębia Rubry. Protekcja angielska ustawała Niemcy przed tą egzekucją. W kwietniu, suchwalcie ich wzroła do tego stopnia, że nawet cierpliwie czekał Anglii szczytna się wysycarpiwała nowa konferencja londyńska widziała się zmuszoną wystosować formalne ultimatum. Rząd niemiecki wahał się czy ma przystać pomimo cichych obietnic lorda d'Abernona, że nagroda za przystąpienie do ultimatum będzie poparcie Anglii dla postulatów niemieckich w sprawie Górnego Śląska i sankcji nadreńskich.

W tej to właśnie chwili wybuch powstania górnośląskiego oddał Francji wielką usługę. Niezabohaterscy górnoludnicy nie spawali sobie sprawy, że walcząc o swoją ziemię i wolność, wywołują przedewszystkiem nacisk na rząd berliński, aby ultimatum pp. Lloyd George'a i Brianda w sprawie zaoprobowania warunków przedstawionych przez Mocarstwa Zachodnie uzyskało szacunek rządu parlamentu berlińskiego. Słowo tylko ultimatum zostało przyjęte, p. Lloyd George, w wypełnieniu, zobowiązań lorda d'Abernona obywatel Polskę nietylko nami wyktywami w słynnej mowie z dnia 13 maja, a rząd francuski przystąpił do akcji paraliżującej Polskę i przeprowadzającej likwidację niepotrzebnego już interesu Zachodu powstania.

Polityka niemiecka uciżyła się na czas bieżący oczekując przyobecnego problemu górnośląskiego. Rzecz prosta, że nadzieja na to przemium była dość krucha, bo p. Lloyd George nie jest jeszcze tego rodzaju potęgą w Europie, aby mógł swowolnie rozporządzać terytorjami kontynentu wbrew podpisanym przez siebie umowom międzynarodowym traktatom. — Wyglądało to w chwili, aby polskie swoje przyszanecenia, w procesie górnośląskim rząd berliński znał w nim niechęta nadzwyczajną szarego. Opór p. Brianda z jednej strony, poważna uszczelnienie niawalności p. Balfoura z drugiej strony nie dopuściły do supelnego potażenia Traktatu Wersalskiego. Jedyną re-

ce, jaką udeło się p. Lloydowi George'owi uzyskać na sierpniowej konferencji paryskiej było zniesienie nadreńskich sankcji ekonomicznych i przywrócenie do życia górnośląskiej na Ligę Narodów. Wiera Niemiec, że Liga Narodów pójdzie po linii życzeń p. Lloyd George'a była tak wielka, że okres porozumienia ugledłi rządu berlińskiego trwał w dalszym ciągu. Uspytlo to czujność Francji do tego stopnia, że p. Briand nie szczędził nawet pochwał dla lojalności, respektu i umiaru kowania kanclarsa Wirthe.

Decyzja górnośląska Ligę Narodów wprowadzona w życie przez Radę Ambasadorów—pomięto wszystkich szarek i niedomówień w komunikacie p. Brianda przyslanym do Berlina i do Wersawy—wzburyła opinię niemiecką. Pewność uzyskania całego obrotu przemysłowego była w Berlinie tak wielka, że kilka rzadecia wiadomości, iż jednak cześć jego porostawiana będzie Polsce, jeżeli nie gospodarz, to przynajmniej na mapie geograficznej, odczuła ją jako dotkliwy żąd, jako ciężką krzywdę.

Rząd Rzeszy powtórzył uproszyło, że ustąpił kilku ckegów górnośląskich stawia go w niemożliwość wypełnienia swoich zobowiązań. Przymijując w pewnych dniach moja program wyplat okroślony przez Komisję Reparatcyjną, nie mógł jakoby przewidzieć, że jego zdol-

ność gospodarcza smniejszy się przez cześć terytorjum, na którym utawił swoją fabrykę wojny! Sądząc po okryskach wydawanych przez Niemcy, można mniemać, że wydarte im węższości i że nie rzuczą im nic innego jak umierać wśród tortur. A tymczasem oddawna już Komisja Reparatcyjna polecała szadeć swoim eksperytem proporcjonalnie szacowanie, jakie może mieć cześć Górnego Śląska w całokształcie zdolności produkcyjnych Niemiec i bez wielkiego trudu przeliczała się, że podział dokonany według wykarów Ligę Narodów wpływa w sposób tylko zupełnie nieznaczny na zdolność płatniczą Rzeszy. Niemcy zatem zachowywali w listopadzie 1921 roku te same szareby, do jakich się przysnawiali w maju, gdy uroczyście zaaprobowały program wyplat.

Rząd francuski w porozumieniu z komisją parlamentarną zdecydował, że taka sytuacja trwać dłużej nie może, że cierpliwie Francji jest wyszarpiła, że nadzwała chwila do uzyskania należitych rekojmii, do obłożenia arsztem akywów Niemiec i do ustanowienia zarowej kontroli nad ich gospodarstwem finansowym.

Obecnie czasy świata zwróca się na nową konferencję, jaką wobec noty niemieckiej odbędą w poniedziałek pp. Briand i Lloyd George.

115,000 mówiących po polsku, 34,000 mówiących po niemiecku, a 44,000 mówiących językiem polskim i niemieckim. Władze niemieckie nie wada dostatecznie językiem polskim. Władze polskie pozostawiają przeto potrzebną ilość nauczycieli niemieckich dla szkół tejże narodowości, dla szkół zaś polskich tylko te sily, które w dostatecznej mierze wiodą językiem polskim.

Polaka otrzymają na Górnym Śląsku gimnazja: w Katowicach, Krowawickiej Hucie, Myslowicach, Rybniku i Paszysywie, gimnazjum realne w Tarnowskich Górach, wyższe szkoły realne w Krowawickiej Hucie i Katowicach i liceum w Krowawickiej Hucie, Myslowicach, Hucie Laury i Tarnowskich Górach, które to szkoły należą do powiatowych gmur. Ponadto Polska otrzymuje dwa seminarja nauczycielskie męskie, mianowicie w Myslowicach i Tarnowskich Górach, oraz dwie preparandy w Paszysywie: katolicką i ewangelicką. Ponadto na Górnym Śląsku brakuje obecnie około 2,000 nauczycieli polaków, trzeba więc będzie znaleźć tutaj, zonalnają jedno seminarjum nauczycielskie męskie i jedno seminarjum żeńskie.

Telegramy

Wynik wyborów w Poznaniu
Poznań. Wczoraj odbyły się wybory do rady miejskiej, które dały zupełnie zwycięstwo kom. obywatelskiemu. 96 miejsc na 60 radnych. Pomian 10 Ch. D. 2—PFS, 7—NFR, 5—komunist, 2—S.D. 2—Miazd. Polaka (osm. belwederscy), 2—Niemcy oraz 2 żydai.

Drożyzna w Berlinie.
Berlin. Według restawowania urzędu statystycznego Rzeszy drożyzna w wielkim Berlinie w porównaniu do cen z maja n.b. podokroczyła o 62 proc.

Odmienianie Śląska Cieszyńskiego.

Kraków. Dalejaj „Głos Narodu" wakuje na stopniowo, naturalne odmienianie polskiego Śląska Cieszyńskiego. Stwierdza on, iż przedewszystkiem zwinięto szereg szkół niemieckich, względnie przemieniono je na polskie.

Między innymi zwinięto niepotrzebne w Cieszynie niemieckie seminarjum nauczycielskie, która miało za czasów austriackich nadawać Cieszynowi szczególnie pełno niemieckiego.

W Bielsku otworzono niższe klasy gimnazjum polskiego, w Strumieniu zamknięto wszystkie szkoły na polskie, a w Skoczowie pozostawiono tylko jedną szkołę niemiecką.

Dziennik podkreśla niedbalstwo Ministerjum wyznań religijnych i oświecenia, które, mimo kilkakrotnych przyszaneczeń, dotychczas nie mianowało dyrektora działającej szkoły przemysłowej.

Dziennik zwraca dalej uwagę na konieczność odmieniania szpitala krajowego w Cieszynie i cieszyńskiego krajowego szpitala wychowawczego. Dyrektor szpitala zamienowała cieszyńska Komisja Rządząca niemiecka, mimo, że o stanowisko to ubiegał się polak.

Zwycięstwo Polaków przy wyborach w Bydgoszczy.

Poznań. Światłem świadectwem jak szybko odnawiają się miasta w b. szareze pruskim pod panowaniem polskim, jest obecnie świeżo zwycięstwo Polaków przy wyborach do rady miejskiej w Bydgoszczy. W tej Bydgoszczy, która jeszcze przed 3 laty była, czysto niemieckim miastem „Bismarck" wiodącą kataryz-

Niemcy o rokowaniach na G. Śląsku.

Katowice. Komunikat delegacji niemieckiej z dnia 17 grudnia n. b.

Podkomisje dla spraw celnych, likwidacyjnych, kolejowych, pocztowych oraz spraw wody i elektryczności zebrały się dziś w ratuszu w Bytomiu na wspólne posiedzenie. Obrady, które dotyczyły przedewszystkiem ruchu granicznego, miały przebieg sadawalający i będą kontynuowane w poniedziałek pod przewodnictwem delegata polskiego.

W podkomisji dla wody i elektryczności odbyła się wczorajna wymiana zdań w sprawie utworzenia wspólnego zarządu dla zakładów wody i elektryczności oraz w sprawie własności rur wodociągowych. Kwestję obwodów ochronnych dla wody przesłano 10 podkomisji.

W podkomisji finansowej nie można było osiągnąć supelnego porozumienia. Rokowania odbędą się na nowo po przebiegu świątecznej.

Podkomisja dla spraw ubezpieczeń społecznych obradowała nad kwestją górnośląskiego związku gwareckiego. Ogól-

nie przyjęto propozycje niemieckie w sprawie ubezpieczeń od wypadków, niemożności do pracy i ubezpieczeń ubezpieczników. Na zebraniu younem kierownik niemieckiej podkomisji zdał sprawę przed stawicielem niemieckich związków zawodowych z przebiegu rokowań.

W podkomisji dla spraw prawnych obradowano nad kwestją opacji. Rokowania odroczone do 3 stycznia 1922 r.

Obrady wewnątrz poszczególnych podkomisji dla ochrony mniejszości, prowadzone od kilku dni przy udziale sznanych rzeczowników, zaproponowane przez niemieckie organizacje, doprowadziły ostatecznie do sformułowania żądań niemieckich, które będą przedłożone stronie polskiej.

Na życzenie polaków strona niemiecka szternuje również swoje wnioski w kwestji religijnej.

Na jutro po południu minister Schiffer zaprosił do siebie na konferencję członków niemieckiego wydziału dla G. Śląska.

Charakterystyczna odezwa kardynała Bertrama

Katowice. Kardynał Bertram wydal odezwę do duchowieństwa całego terenu pablicystycznego. Czasy burzliwych ruchów ludności—głaci między innymi odezwa—nie są odpowiednio do wprowadzenia zmian w życiu kościelnym. Względ ten skłania mnie, aby zwrócić się do duchowieństwa z poleceniem, aby w gminach dwujęzycznych szachowano bez zmiany dotychczasowy, przez wyżej wprowadzony, tryb odprawiania nabożeństw doświadczyli. To samo dotyczy języka nuczania religii. Dalej kardynał Bertram za-

leca, aby w związkach katolickich uniknęła agitacji politycznej. Słowa powyższe—głaci dalej odezwa—nie oznaczają bynajmniej, aby z czasem nie miały wprowadzić pewnych zmian stosownie do warunków miejscowych. W sprawie tej generalny wikariusz we Wrocławiu i delegat z cześci G. Śląska, odstawionej Polsce, mają poczynić odpowiednie wnioski. Wobec tego, że język niemiecki był dotąd na G. Śląsku uprzywilejowany, utrzymanie dotychczasowego status quo nie jest korzystne dla polaków.

Szkoły na G. Śląsku.

Katowice. Kurator szkolny, p. Stein w wywiadzie z przedstawicielem Biura prawnego naczelnej rady ludowej oświadczył, że przygotowaniem materiału do organizacji przyszłego szkolnictwa na

Górnym Śląsku zajmuje się wydział oświatowy naczelnej rady ludowej. Według danych statystycznych tego wydziału, na obszarze Górnego Śląska, mającym przynajmniej Polaco, jest około 500 szkół, 3,300 klas, 3,400 nauczycieli, 193,600 dzieci szkolnych w tym około

Teatr „PARYSKI“

Program od poniedziałku 19-go do środy 21-go Grudnia r. b.

Tylko 3 dni!

Tylko 3 dni!

Na dnie puharu szczęścia

dramat w 5 wielkich aktach z życia dalekiego wschodu.

Z udziałem Moskiewskich art. Teatrów Artystycznych Olgą Gzowską i W. Hajdarowem.

Nad program: Widoki Konstazy Soussie i Oramy (Zdjęcia z natury) Anons! Od czwartku 22 grudnia r. b. rozpoczniemy demonstrowanie słynnego brzo p. t. „Indyjski sztylet“ Dramat amerykański w 6 ciał serjach.

Teatr „ODEON“

Program od poniedziałku dnia 19-go do piątku dnia 23-go Grudnia 1921 roku.

Uwaga Początek ostatniego seansu o godzinie 9-ej wieczorem.

Wielki 2 godzinny program!

Sensacyjne arcydzieło filmowe!

KATARZYNA II-ga. WIELKA

Pełne wstrząsających przygód życie słynnej cesarzowej Rosji w 7-miu wielkich aktach Wielkie arcydzieło filmowe nie mające nic wspólnego z dotychczas wystawianymi obrazami. Treść ilustruje najwybitniejsze momenty z życia ówczesnego dworu rosyjskiego, oraz intrzygi dworskie, romanse, bahanalje, Spiski i doniosłe wypadki polityczne.

• Aleja № 43. • Kino „NOWY“ • Aleja № 43. •

MOŻZUCHIN

Program od soboty 17-go grudnia 1921 r. i dni następných.

RYNDINA

„PARA GNIADYCH“

Wspaniały dramat wytwórni Jermoljewa na tle słynnego romansu rosyjskiego pod tymże tytułem, W roli głównej ulubieniec publiczności słynny

RYNDINA

Mozzuchin i Ryndina

MOŻZUCHIN

Obwieszczenie.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Częstochowie Józef Kossek, zamieszkały w Częstochowie przy ulicy Jasnej Nr. 21, obwieszcza, że w dniu 8 kwietnia 1922 roku o g. 10 rano, w sali posiedzeń Sądu Okręgowego w Częstochowie przy ul. Panny Marii Nr. 51 odbędzie się publiczna sprzedaż przez licytację, połowy osady włościańskiej, pozostawionej po zmarłym Szymonie 1 Katarzynie Desperackiej wspólnie w tabeli wsi Opatów pod Nr. 41 wraz z połową serwitutów, do tej osady należącej, lecz bez budynków. Ta połowa osady, łącznie z połową serwitutów obejmuje 10 morgów 201 i pół prętów siemi i składa się z 6 działów, szczegółowo opisanych w protokole opisu, a mianowicie: 1) około 5 morgów we wsi Opatów, 2) około 1 m. 260 pr. pod Zwierzyńcem w kolonii „Olki“, 3) około 2 morgów pod Zwierzyńcem w kolonii „Olki“, 4) około 1 i pół morga w miejscowości „Grzywni“, 5) około 114 morga w miejscowości „Pruszyń“, i 6) około 114 morga w miejscowości „Dąbrówka“.

Powyższa nieruchomości niema założonej księgi hipotecznej, nie jest w zastawie, obciążona podatkiem spadkowym za rzecz Strachu Państwa w kwocie 1093 mk. 50 fen. i podlega sprzedaży w całości podług opisu, w dniu 5 października 1921 roku dokonane, w średnie działość.

Licytacja rozpocznie się od sumy szacunkowej 26000 mk.

Zycząc, przyjąć udział w licytacji obowiązującej jest tytułem kasacji 30000 mk. Wszelki licytacyjne i dokumenty, dotyczące powyższej nieruchomości mogą być przeglądane w kancelarii komornika w godzinach przyjęcia a w dniu sprzedaży w kancelarii w dziale cywilnego Sądu Okręgowego w Częstochowie. Komornik J. Kossek.

NA GWIAZDKĘ!!! TRYKOTAŻE CZYSTO WELNIANE

Jako to: Swetry, szale, czapki, rękawiczki, kitelki, bluzki, koszulki itp.

Z. LAPPE, II Aleja 31. Prosimy o uregul. prenumeraty.

F. D. WILKOSEWSKI.

HANDEL WIN I TOWARÓW KOLONIALNYCH

P. STANICZEK i S-ka

w CZĘSTOCHOWIE, II-ga ALEJA № 21.

POLECA SZANOWNEJ KLIENTELI W WIELKIM WYBORZE:

Wina: szampańskie, francuskie i węgierskie, wódki, likiery, koniaki, rumy krajowe i zagraniczne. Kawę, herbatę, kakao, czekoladę w proszku i tabliczkach, barmelki, bombonierki, świeżo zyczące i cholesta, musztardę w beczkach, siołkach i na funty, makę pszenną i kartoflaną, ryż, kaszę manną i owianą, pszki do pieczenia, wanilję, kwiatki i galę muskatulową, figi, rodzynki, migdały, mak, owoce suszone, sardynki, konserwy mięsne i jarzynowe, maggi w kostkach i płynie, śmietanę, śmietankę, solone, herbatniki i PIERNIKI TORUŃSKIE.

CENY KONKURENCYJNE.

HURT I DETAL.

OGŁOSZENIE.

Zgłoszenia na otrzymanie pozwolenia zakupu węgla górnośląskiego w miesiącu lutym 1922 roku, Biuro Komitetu Węglowego (Warszawa, Jasna 1) przyjmuje do 5 stycznia 1922 r.

Pozwolenia będą wydawane od 12 stycznia 1922 r.

Warszawa, dnia 17 grudnia 1921 r.

Dr. Łucjan Kędziński

odbywator oddziału położniczego miejskiego Akuszerja i choroby kobiece przyjmuje do 10 rano i od 3 do 6 po południu ul. Piłsudskiego (Dojazd) Nr. 5. Telefon 412.

Dr. STEFAN PURSKI

Kilkińskiego № 4. choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje do 10-ej rano i od 3—7 po poł. w niedzielę i święta od 9—11 rano.

Dr. Wł. KAHL

choroby kobiece akuszerja wewnętrzna. Przyjmuje od godziny 1—4-ej po poł. ulica Dąbrowskiego Nr. 6 (Sokolna) II piętro.

Dr. med. E. Petrykat

choroby skórne i weneryczne przyjmuje od godz. 5-tej do 8-mej w sobotę od 3 do 5-ej po poł. ul. Gen. Dąbrowskiego 6, 1-sze piętro.

Przekonaj się

Ze najwybitniejszej i najtańszej obuwie na Gwiazdkę nabyć można tylko u

A. Szybelmana

I Aleja № 10.

Poleca duży wybór

Reniferowe, Lakierowe, Głenzone, Prunelowe, Botki, Wygl. Ranne, pantofle i różne inne.

Uważać na adres A. Szybelman I Aleja № 10.

Ceny najniższe!

Wódki na Gwiazdkę tanio

tylko w składzie Strażacka 16.

Dr. Stefan Kon

Specjalność akuszerja i choroby kobiece ulica Kosciuszki Nr. 16 tel. 469. Przyjmuje od 4—5 po południu.